

Nemčija skuša razbiti angleški obroč - Sprava s Hrvati

Rim in Berlin si prizadevata, da streta obroč, ki ga je stvorila okrog nju Anglija. — Pri raznih državah se poslužujeta različnih metod. — Preziranje Poljske. — Prijateljsko snubljenje Jugoslavije. — Izjave malih držav.

Berlin, Nemčija. — Srdita diplomatska bitka se točasno bje med obema evropskima taboroma, fašističnim in demokratičnim. Predmet boja so razne male države, zlasti tiste, ki se še niso dokončno odločile, na katero stran naj se postavijo; nič manj silovitega pritiska pa se ne izvaja tudi na druge, o katerih se smatra, da se nagibajo na stran demokratičnih držav. Z eno besedo povedano, Hitler in Mussolini sta podvzela gigantsko delo, da razbijeta jekleni obroč, ki ste ga, bolj ali manj uspešno, zgradili okrog njiju Anglija in Francija.

Pri tem postopata oba diktatorja z vso diplomatsko pretkanostjo in na način, ki je v vsakem posameznem slučaju najbolj primeren; tako pri nekaterih državah nastopa s silo in grožnjo, pri drugih s prijaznostjo, pri tretjih pa zopet z ignoriranjem in preziranjem. Med zadnjimi je Poljska na najbolj prominentnem mestu.

Poljska, kakor že poročano, je stopila z Anglijo v medsebojno obrambno zvezo in iz tega vzroka je bilo nazijsko časopisje še pred nekaj dnevi polno napadov proti njej. Ti napadi pa so zadnje dni skoraj docela ponehali in časopisje se obnaša napram Poljski, kakor bi te sploh na zemljevidu ne bilo. Namena, ki ga imajo s to izpremembo, nazijski voditelji ne skušajo nič prikriti. Javno izražajo mnenje, da bo prišla Poljska, predno bo poteklo mesec dni, še s klobukom v roki v Berlin. Kot vzrok za to navajajo ogromne stroške, ki jih imajo Poljaki z vojnimi pripravami, ko držijo točasno okrog milijona mož pod orožjem. Ubožno Poljsko, tako pravijo, bodo ti izdatki tako strli, da bo raje sklenila kakoršnih koli sporazum z Nemčijo, kakor pa, da bi morala ostati v sedanjem nevarnem stanju. Samo čakati je treba, pravijo.

Popolnoma drugače se obnaša os Rim—Berlin proti Jugoslaviji. Ta država se zaradi svoje kočljive pozicije ni odločno izrekla niti za eno, niti za drugo stran in fašizem je napel vse svoje prijazne strune, da jo pridoli v svoj tabor, in v to svrhu se vodijo točasno od italijanske in od nemške strani pogajanja s to državo, ki bajje ugodno poteka za fašistično os.

Na svojevrsten način pa nastopa Nemčija proti raznim drugim državam, namreč, da s prikrito grožnjo izvablja iz njih izjave, da se ne čutijo ogroženih od Nemčije. O tej metodi je bilo že zadnjič obširnejše poročano: nje cilj je, da bo Hitler v svojem odgovoru na Rooseveltov apel, ki ga bo podal prihodnji petek pred državnim zborom, pokazal svetu na podlagi izjav malih držav samih, da Nemčija nikogar ne ogroža. V resnici je prejel Hitler že število takih izjav. Ve-

NOVI DAVKI V FRANCII

Oboroževanje zahteva novo breme od ljudstva.

Pariz, Francija. — Ogromni izdatki, ki jih ima Francija z oboroževanjem, da dohiti v tem oziru totalitarne države, so do skrajnosti pritisnili na državno blagajno in ta pritisk bo občutilo zdaj tudi ljudstvo samo. Zadnji teden so se namreč izdale odredbe, s katerimi se nalagajo novi davki z veljavnostjo od 1. maja. Finančni minister je v petek po radio razložil, da je to novo breme absolutno potrebno v svrhu odvrnitve ekonomskega razsula.

LESENI VOZOV SE MORAJO ODSTRANITI

Chicago, Ill. — Tukajšnja družba nadulčnih železnic je prejela zadnji petek od illinojske trgovske komisije ukaz, da mora vzeti iz prometa vse svoje stare lesene vozove in jih nadomestiti z jeklenimi. Ta odredba se je izdala po preiskavih o nesrečah, ki so se pripetile zadnje čase na prvih petih tisoč vozov. Družba ima točasno v prometu 1,440 vozov, od katerih je samo 455 iz jekla, in bo torej morala nabaviti skoraj 1000 novih vozov, kar jo bo stalo do 25 milijonov dolarjev.

AVTOMOBILI MORAJO BITI PREGLEDANI

Chicago, Ill. — S tem ponedeljkom bo pričela policija izdajati pozive na sodišče tistim avtomobilistom, ki bi bili morali dati svoje avtomobile pregledati na javnih pregledovalnicah že pred 1. aprilom, a tega še doslej niso storili. Takih avtomobilov je okrog 181,000.

CAPONE BO MORAL ODSLUŽITI SVOJ ROK

Los Angeles, Cal. — Na tukajšnji federalni sodnji se je vložil priziv, da bi bil bivši čikaški gangster Al Capone izpuščen že ta mesec iz federalne ječe na Terminal otoku, kjer je točasno zaprt, češ, da je že doslužil svoj 11 letni rok, ako se vračuna zapor v čikaški okrajni ječi in pa odbitek za dobro obnašanje. Sodnik pa je zadnji petek odločil, da se zapor v okrajni ječi ne more vzeti v poštev, pač pa mu je priznal odbitek in bo tako jetnik izpuščen šele 20. novembra.

čina je popolnoma zadovoljivih; nekaj drugih pa ni tako direktno ugodnih in med temi je zlasti tista, ki je prišla iz Rumunije. Ta se namreč glasi: "Rumunska vlada ne more razumeti, kako bi se mogel sploh kdo čutiti varnega v Evropi ob sedanjem času."

UMESTNO PRIPOROČILO

S pogovori o vojni se stanje le poostrejuje.

Father Wm. O'Connor, ki je profesor filozofije na St. Francis semenišču, je potom časnikarskih poročevalcev podal ljudstvu izredno umesten nasvet, namreč, da naj bi se govorilo več o miru kakor o vojni. Vsak pameten človek želi mir in ne vojne, je povdaril. In vendar nihče ne mara govoriti o miru, kajti pogovor o vojni nam je bolj zanimiv. Ta zahteva je nekaj podobnega kakor z zdravjem. Nihče ne govori o zdravju, pač pa vsakdo rad na dolgo in široko opisuje, kaj ga boli. S takim govorjenjem se bolezen le poslabša in v enaki meri se tudi splošno stanje poslabša, ako govorimo o vojni. Govorimo torej več o zdravju in o miru in manj o bolezni in vojni!

AMERIKO ZASIPAVAJO Z ZLATOM

Washington, D. C. — Iz vseh dežel sveta zadnje tedne zopet naravnost dežujejo pošiljke zlata v Zed. države. Tujemstvo gotovo vidi, da bodo v Ameriki njih zakladi najbolj varni v slučaju vojne. Tako je prišlo predzadnji teden nad 135 milijonov dolarjev. Teden prej pa nekoliko manj. Pošiljke pa so prispele tudi iz Avstralije, Japonske, Nove Zelandije in drugod.

AMERIKA NI NEUTRALNA, PRAVI BORAH

Washington, D. C. — Pri zasliševanju pred senatskim odborom za tujezemske odnose je senator Borah zadnji petek glede novega nevtralnostnega zakona podal mnenje, da je zdaj neprimeren čas, da bi se sprejemali kakikoli zakon za nevtralnost, češ, da so se razmere že tako daleč razvile, da nihče več ne verjame,

NIČ DENARJA ZA NEMŠKE DEDIČE

Des Moines, Ia. — Poslanska zbornica tukajšnje zakonodaje je zadnji petek odobrila zakonski predlog, po katerem bo izključeno vsako pošiljanje dediščin ali zapuščin v Nemčijo. Predlog, ki je bil sprejet enoglasno, govori namreč, da se vsako zapuščino v državi lowi, določeno za koga, ki stanuje v Nemčiji, obdavči stodontno. Ta odlok je bil protikorak proti temu, ker Nemčija ne dovoli Amerikancem, da bi vzeli svoj denar iz Nemčije.

PO KAT. SVETU

St. Louis, Mo. — Tukajšnji franč. duhovnik, Father M. Poppy, je razdelil, da je sedanji papež Pij po poročilu iz Vatikana član tretjega reda sv. Frančiška in poleg tega tudi tretjega reda sv. Dominika.

Pariz, Francija. — Dočim se točasno zida kaj malo novih cerkva širom sveta, nosi pa tukajšnji kardinal Verdier v tem oziru častni rekord: Dal je namreč postaviti v Parizu in okolici nič manj kakor 107 cerkvenih poslopij.

London, Anglija. — Katoliška pisateljica Mrs. M. Arnold je dala svoji tipistini prepisati neko katoliško povest, ki jo je spisala. Tipistinja, Miss Cushen, ki ni bila katoličanka, se je pri prepisovanju tako zainteresirala v katoličanstvo, da je pozneje prestopila vanj.

Vatikan. — V govoru, ki ga je imel nedavno skupinl ženski raznih dežel, je papež Pij pozival katoliško žensko, naj gre na delo, da pomaga ozdraviti socialna zla, češ, da tisti dnevi, ko je ženska imela skrbeti le za svojo družino, so minili.

da bi bila Amerika nevtralna, kajti jasno je že pokazala, na katero stran se bo postavila v slučaju evropske vojne.

PRED NOVO JUGOSLAVIJO

Sporazum med vlado in Hrvati domala dosežen. — Država se ima razdeliti v štiri samoupravna ozemlja.

Belgrad, Jugoslavija. — Vesti, ki prihajajo s konference, ki se točasno vrši tukaj med ministri predsednikom Cvetkovičem in delegacijo Hrvatov, trdijo, da je pot že popolnoma ugotovljena za končni sporazum, po katerem se ima Jugoslavija popolnoma na novo preurediti.

Po tej preuredbi se bo odpravila sedanja razdelitev države na devet banovin in bodo namesto tega obstojala štiri samoupravna ozemlja, namreč Slovenija, Hrvaška, Srbija in bosanski distrikt. Ta ozemlja bodo imela skupnega kralja, skupno armado, isti denar ter skupno carino. V Belgradu bo obstojala posebna federalna vlada, v kateri bodo zastopana vsa ozemlja. Hrvati so poleg tega dosegli, da se bo denar, pobran potom davkov na Hrvaškem, uporabil le za hrvaške potrebe in podobno bo bržkone veljalo za ostala ozemlja.

MUHASTA NARAVA SI PRIVOŠČILA ŠALO

Ko je naša rojakinja Mrs. Simon Sinkovec, 1937 W. 22nd Pl., pred par dnevi ubijala v kuhinji jajca za zajtrk, se ji je nenadno pokazal čuden pojav, ki bi Mr. Ripleyu gotovo dobro služil za njegovo "Believe it or not" kolono. Ko je namreč razbila neko jajce, ki je bilo na zunaj popolnoma normalno, je iz njega padlo drugo, manjše jajce, tudi z docela normalno razvit lupino. Nenavaden stvar je prinesel Mr. Sinkovec pokazat v naš urad in je bilo v resnici nekaj zanimivega. — Se dobro, da grocerist ni vedel za skrivnost, drugače bi bil utegnil tisto jajce računati za dve.

Iz Jugoslavije

Na Hajdini pri Ptuju je nastal požar pri posestniku Artenjaku in se razširil še na sosednja poslopja; v nevarnosti je bila cela vas. — K poroki se je pripravljaj, pa je moral v ječo. — Smrtna kosa in drugo.

Tri domačije v ognju

Ptuj, 5. aprila. — Davi se je odpravljaj posestnik Artenjak Janez iz Hajdine po opravkih v Maribor, njegova žena pa je nameravala iti v Ptuj. Gospodinja je ob 6. uri nakrmila živino. Ko je ob pol 7. uri stopila iz hiše, da potuje v mesto, je opazila, da se vali iz listnjaka gost dim. Prestrašena je hitela to povedati v hišo svojemu možu. Preden sta se vrnila, je bila že vsa stavba v plamenih.

Vlekel je močan veter, ki je ožen takoj prenesel na sosednje poslopje veleposestnika Stanka Zupaniča, od tod pa na kakih 300 m oddaljeno gospodarsko poslopje posestnice Marije Kacove. Ko je bila alarmirana vas in okolica, je švigal proti nebu že mogočen ogenj, ki je uničil imetje treh posestnikov. Lastniki hiš so vsak na svojem poslopju polivali strehe, da bi se tudi teh ne prijel plamen. Prvi so prihiteli na pomoč vrli gasilci iz Geregje vasi, ki so se marljivo posvetili reševanju. Za njimi so prihiteli tudi gasilci iz Hajdine in iz Ptuja. Skupno so reševali, kar se je sploh še dalo rešiti. S silnim naporom so preprečili, da se ogenj ni razširil na vso vas, saj stoje hiše okrog in okrog, poleg tega pa je razpihaval plamen močan veter.

Posestnik Janez Artenjak si je sam rešil edino živino, pri tem pa dobi opekline po vratu. Njegov hlev, hiša, pohištvo, obleka, krma in živila so postali žrtev požara in znaša škoda 50.000 din. Zavarovan pa je bil za 29.000 din. Veleposestniku Zupaniču je ogenj uničil hišo, novo gospodarsko poslopje, vagon koruze, polvagona žita in tri vagone stavbenega lesa. Oškodovan je za nad 100.000 din. Posestnici Mariji Kacovi pa je zgorelo gospodarsko poslopje in cenično škodo na 20.000 din.

Namesto k poroki — v ječo

Ljubljana. — Kovaški pomočnik Janez Grošelj, doma na Selu pri Zireh, je bil prav premeten uzmovič, ki je posestnika Ludvika Gabrovška na Studencu, D. M. v Polju skoraj spravil na kant. Grošelj je bil dobro leto za hlapca pri Gabrovških. Razmere so mu bile prav dobro znane. In pozneje je začel skrivaj obiskovati Gabrovškovo hišo. Imel je previdno izdelan načrt za tatvine denarja in blaga. Navadno se je zjutraj, ko so bili vsi domači zaposleni v hlevu, zmuznil v hišo in od tam v podstrešje, kjer je čakal trenutka, ko so domači odšli vsi na polje po svojem delu. Nato je v sobi odpiral z vitrihi omare in jemal iz ročne blagajne denar. V času od 1937 do 16. februarja letos je

Ludviku Gabrovšku odnesel 16.800 din gotovine, železno ročno blagajno, vredno 40 din, zimsko suknjo, vredno 1200 din. In še mnogo drugega blaga v vrednosti okoli 1000 din. Mihaelu Gabrovšku je pobral 2100 gotovine, novo obleko, vredno 2100 in 200 din vreden suknjič. Heleni Gabrovškovi je pobral razno zlatino in druge stvari v vrednosti 1500 din. Drugemu posestniku — sosedu je Grošelj ukradel 9240 din gotovine in skušal je lani decembra vdreti tudi pri Franu Dimniku, pa je imel smolo. Mnogo denarja je podaril svoji zaročenki, neki natakarki Minki. Njeni materi v Ribnici je prinašal tudi darila in jestvine. Grošelj se je nameraval poročiti z natakarko Minko in sta bil že na oklehih, pa je bil aretiran. Mesto k poroki bo moral poprej Janez Grošelj presedeti 2 leti robije zaradi vlovov.

Prefrigana tatca

Ko se je na Veliko sredo zjutraj Agata K. iz Celja mudila v opatijski cerkvi, je med mašo prisleda v klop neka ženska in Agato vprašala, kdaj bo obhajilo. Agata ji odgovori, da po maši. Takoj na to je neznanka vstala in odšla iz cerkve. Gospa Agata je pa, ko se je vračala iz cerkve, ugotovila, da ji je neznanka v tem kratkem času vzela iz ročne torbice denarnico z 800 dinarji.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Mihael Markič, profesor matematike v pokojni star 78 let. — V Slovenem Gradcu je umrl Anton Kuhar, mesar in posestnik. — V celjski bolnici je umrla Ana Močnik, posestnica iz St. Jerneja pri Zibiki stara 50 let. — V Ljubljani je umrl Alojzij Kliment, dvorni svetnik in finančni ravnatelj v pokojni.

Pod avtom

Pri Zgornji Polskavi je neki tovorni avto povozil 62 letnega Rudolfa Puškovnika in mu prizadejal nevarne poškodbe. — V Studencu v Mariboru je neki avto podrl na tla 27 letnega Rudolfa Ariha s Pobrežja in so nezvestnega pripeljali v bolnico.

Podlegel

V mariborsko bolnico je bil pripeljan 27 letni Alojzij Večič, posestniški sin s Podoškega vrha pri Oplotnici s hudimi poškodbami; prestreljenimi orsi, razbito lobanjo in večkrat zlomljeno desno roko. Nekaj ur za tem je v bolnišnici podlegel strašnim poškodbam, katere je zadobil pri nekem fantovskem pretepu, kjer je bil napaden od petih nasprotnikov.

75,000 LJUDI PRIŠLO POSLUŠAT PEVKO

Ko je nedavno slavna pevka nigrinja Marian Anderson priredila v Washingtonu koncert na prostem, pred Lincolnovim spomenikom, jo je prišla poslušat ogromna množica okrog 75,000 oseb, kakor se deloma vidi na gornji sliki Puščica kaže pevko ob nastopu in na desno zgoraj je vložena njena slika.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

V. K.:

Pismo iz Jugoslavije

II.

V proračunski debati v Narodni skupščini so vsi govorniki, vladni in opozicijski, želeli ministrskemu predsedniku G. Cvetkoviču, da se čimprej reši hrvatsko vprašanje. Po tej diskusiji je jasno, in to je treba še enkrat poudariti, da se vsa jugoslovanska javnost zaveda važnosti tega problema in vidi v njegovi rešitvi najboljše jamstvo za prospeh Jugoslavije.

V svojem proračunskem ekspoziju je g. Cvetkovič kot notranji minister med proračunsko debato še krepkeje kakor je to storil v vladni deklaraciji, poudaril važnost hrvatskega vprašanja, ki mora biti v tem, da dobe Hrvati stvarno in formalno popolno enakopravnost, in to brez vsakih posredovalcev. Naravno, enakopravnost v mejah državne skupnosti. Kot prvi pogoj za rešitev tega velikega vprašanja je ustvaritev potrebnega razpoloženja in novih političnih zakonov. S tem soglašajo tudi vsi zagrebški politični krogi, ki poudarjajo, da ni naloga današnje vlade, da reši hrvatsko vprašanje, marveč da pripravi teren za začetek končne rešitve. Za definitivno rešitev hrvatskega vprašanja je po mišljenju zagrebških krogov potrebna koncentracija vseh sil, to je ne samo hrvatskih, temveč tudi slovenskih in srbskih in to mišljenje oficijelnega Zagreba je najlepši dokaz, da Hrvati na kakšno odcepitev od jugoslovanske državne skupnosti nikdar niso mislili, in da obstoja Jugoslavije nikdar niso stavili na kocko, kakor jim to podtikajo razni politični samouki doma in na tujem, ki skušajo najti svoje lastne koristi v tem, če bi bila Jugoslavija notranje razcepljena. V dokaz navajamo misli iz izjave g. dr. Mačka, ki jo je dal dopisniku ameriške tiskovne agencije. Tu je izjavil pripravljeno, da pošlje zastopnike v koncentracijsko vlado, "ki bi podvzela korake, vodeče h končni rešitvi hrvatskega vprašanja".

Če bi torej do sporazuma ne prišlo, bo krivda za to padla edino le na one razdiralne elemente, ki nočejo sporazuma, na one posredovalce, ki jih je g. Cvetkovič v svojem ekspoziju tako odločno odklonil.

Hrvatsko vprašanje je v bistvu borba dveh načel za ureditev Jugoslavije, ki že dvajset let pretresa vse naše notranje politično življenje. To je borba med centralistično strujo in na drugi strani strujo, ki hoče avtonomistično, federalistično ali pa katerekoli že ureditev države. Po zadnjih volitvah in še pozneje po demisiji vlade dr. Milana Stojadinovića se je položaj toliko razčistil, da imajo zdaj od ljudstva nesporno pravico trije narodni voditelji: pri Hrvatih g. dr. Maček, pri Slovencih g. dr. Korošec, pri Srbih pa še najbolj med vsemi g. Cvetkovič.

To je prvo dejstvo. Drugo dejstvo pa je, da imajo vsi ti trije voditelji najboljše voljo, da uredijo notranje politično življenje v Jugoslaviji na osnovi popolne enakopravnosti vseh treh narodov. Če stoji danes sporazumevanju sploh kaj na poti, potem so to vsi tisti neznatni ostanki nekdanjih centralističnih strank, ki sicer po sili razmer sedaj govorijo o potrebi sporazuma, ki pa so v srcu še vedno ostali zvesti svojemu centralističnemu programu. V dokaz temu naj navedem samo en primer: JNS (jugoslovanska nacionalna stranka, stranka gg. Živkovića in Kramerja) se je sicer izrekla za sporazum in za koncentracijo, obenem pa je eden izmed glavnih predstavnikov iste JNS, senator g. dr. Grga Anđelinović, v nekem govoru izjavil v senatu, da je in ostane vendarle njen zadnji cilj unitaristična, t. j. centralistična ureditev Jugoslavije. To nam bo razumljivo, če pomislimo, da je baš sporazum sunek proti centralizmu. Tak način politike je ljudstvo samo obsodilo pri zadnjih volitvah in izločilo ljudi takšnega kova povsem iz aktivnega političnega življenja.

Hitro ureditev notranje-političnega življenja v Jugoslaviji na ovirajo seveda tudi vsi tisti elementi, ki skušajo zasejati v Jugoslaviji nerazpoloženje in razdor med narodi — za račun in v korist tujih vplivov. In ali ni žalostno, da nekateri naši izseljenski časopisi, kot smo omenili že v

prvem pismu, s svojim razdiralnim delom pomagajo tujim interesom? Mar res hočejo v domovini vzbuditi vtis, da se hočejo svobodni in demokratično, v kateri živijo, najbolje oddolžiti s tem, da služijo interesom, ki so sovražni Jugoslaviji — njih materi domovini? ... Mar res hočejo, da jih domovina smatra za nezveste sinove? Na srcu so nam vsi naši izseljenci brez razlike političnega prepričanja, a to srce so nekateri s svojim početjem razočarali in zagrenili. Če jim domovina ni mogla dati kruha, mar je potem še vredna sovraštva?

Še enkrat poudarjamo, da omenjeno časopisje služi v teh odločilnih dneh tujim interesom. Ali ni žalostno, da so sinovi slovenske zemlje sklenili zavezo s tistimi, ki te zemlje, ker je slovanska, ne ljubijo? Da, in to delajo v dneh, ko bi mogli največ storiti za domovino, podpreti nje težnje po resničnem bratskem sporazumu in s tem vse ono, kar duži Slovence kot Slovence, Hrvate kot Hrvate, Srbe kot Srbe, vse tri pa v eno edino ljubljeno Jugoslavijo. Dokler pa bodo na delu ljudje, ki rušijo narodno enotnost, toliko časa tudi ni mogoče govoriti o resničnem in trajnem sporazumu, ki mora biti izraz najboljših želja vseh treh narodov v Jugoslaviji.

Tisti pa, ki filozofirajo o poteku reševanja hrvatskega vprašanja, naj vedo, da so njihove govorice brez osnove. Naj tu navedemo besede, ki jih je napisal "Hrvatski dnevnik", glasilo g. dr. Mačka, in sicer dne 20. marca: "... Vse brezlične postaje, ki razlagajo zadnje dogodke, se bavijo tudi s položajem hrvatskega naroda. Prinašajo najrazličnejše, včasih kar protislovne glasove o odločitvah predsednika dr. Mačka. Ni nam mogoče navesti vseh teh glasov, moremo pa reči, da so nekateri glasovi tako fantastični in nesmiselni, da jim ne bo nasedel nihče, ki pozna cilje hrvatske narodne borbe ... Zaradi tega ne bo (hrvatska javnost, opomba dop.) nasedla niti raznim prepričevanjem zlasti ne tistim, ki se razširjajo šepetaje in ki hočejo napraviti zmedo v hrvatskih vrstah."

O tem, kako daleč smo na poti sporazuma, vedo izključno le odločujoči činitelji, ki se dobro zavedajo, da bi njihovo plemenito stremljenje naletelo takoj na intrigo doma in preko meja, čim bi izdali le trohico o tem, kako stvar napreduje. Narodi zaupajo voditeljem in ti se dobro zavedajo odgovorne naloge. Ko bo stvar popolnoma dozorela, bomo izvedeli vsi in takrat bo sporazum dovršeno dejstvo, ki bo zaključilo vse zlohotne intrige. Do tistega trenutka pa ne bodo nehali s svojimi intrigami nasprotniki sporazuma, med katerimi naj znotraj države omenimo predvsem velesrbske kroge, nadalje hrvatske frankovce, ki idejno ne spadajo v vrste dr. Mačka, potem pristaše JNS, ki imajo svoj vzor v fašizmu, nadalje in pred vsem pa komunisti, ki jim je razdor že v principu najboljše sredstvo v borbi za svetovno revolucijo. Ljudstvo je daleč od njihovih ideologij in bo sporazum, ki ga bodo sklenili od njega pooblašeni voditelji, prejelo z navdušenjem in ga tudi odločno branilo kot svetinjo, za katero je bilo treba dvajsetletne borbe.

Nadalje je dejstvo, ki ga lahko s točnimi podatki dokazujemo, ako želite, da vlada g. Cvetkoviča točno in hitro popravlja krivice, ki so bile storjene po vladi g. dr. Milana Stojadinovića, potem ko je krenil v avtoritarno smer in se je g. dr. Korošec zato umaknil iz vlade. Tudi so prepovedane uniforme, ki jih je upeljal g. dr. Stojadinović za svoje najožje sotrudnike, ki so tvorili nekako njegovo telesno stražo.

Pot k sporazumu je pretekle dni prišla do odločilne faze. Dne 2. aprila popoldne ob 16.50 se je namreč pripeljal z brzovlakom v Zagreb predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič. Nekoliko pred 6. uro se je predsednik vlade odpeljal na obisk k predsedniku bivše HSS g. dr. Vladimirju Mačku na njegovo stanovanje, kjer se je zadržal v razgovoru 10 minut. O pol 19 je g. dr. Maček vrnil obisk. Jutri t. j. 3. aprila dopoldne bo prva konferenca med predsednikom vlade in g. dr. Mačkom. Seveda vsa Jugoslavija nestrpnost pričakuje izida teh pogajanj, ki bodo prinesla odločitev.

To bodi torej naša naloga v teh dneh in vselej in domovina vas prosi, dragi njeni sinovi, kri naše krvi, tudi vaša ter vas v upanju, da se bo to izpolnilo, prisrčno pozdravlja.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(97)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko so ptomi, poslani na zasledovanje po jezeru, zagledali one tri "ptome" pred seboj in videli da so se ustavili, so se takoj pripravili za naskok. Z dolgim kopjem, ki je bilo na koncu prirejeno kot tri rogate železne vile, so naskočili Tarzana, Herkula in Heleno, da jih umorijo.

Na srečo se je tudi Tarzan in takisto Herkul, oborožil s tem nenavadnim orožjem, ki je bilo za boj v vodi najbolj primerno. Videc, da druge rešitve ni kot boj, na življenje in smrt, sta se Tarzan in Herkul lotila boja. Ni trajalo dolgo in eden ptom je obšel začet od Tarzanovega orožja.

Trirogato kopje mrtvega ptoma je dobila Helena, ki se je tudi lotila boja s svojima rešiteljema vred. Prav nič ni zaostajala v srčnosti in gibčnosti za Tarzanom ali Herkufo, ampak se uspešno borila. Prepričana je bila, da je usoda vseh treh odvisna od odločitve tega boja v vodi.

Že kmalu ko so se bili spoprijeli, sta dva ptoma že ležala mrtva na dnu skrivnostnega jezera. Ostali ptomi so to izgubo dobro videli, vendar se niso hoteli umakniti, ampak borili so se naprej, kajti vedeli so kaj jih čaka, če se vrnejo v podvodno palačo brez jetnikov.

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Mr. Šubelj v Louisiana

New Orleans, La. — Poznani slovenski operni pevec Mr. Anton Šubelj je gostoval te dni z Metropolitan operno družbo in tukajšnjem mestu odkoder pozdravlja številne prijatelje širom unije.

Clevelandske novice

Cleveland, O. — Te dni so vile rojenice vasovale pri družini Mrs. Smole-Asquinwall na Dible avenue in jim prinesle v dar prav zalo hčerko. Srečna mati je hčerka Mr. in Mrs. Antona in Annie Smole. — V Charity bolnišnici je bil odpeljan Mr. Leo Rutar s Saranac Rd. — Mrs. Rose Jančević z E. 160th St., ki je morala v Glenville bolnišnico, se že bolje počuti in je na potu okrevanja. — V Glenville bolnišnici se je po nasvetu zdravnika podal tudi Mr. Rudolph Gregorich, ki je zastopnik Virginia zavarovalne družbe.

Za stalno na fari

Calumet, Mich. — Rev. Victor Rogulj, ki je pred kratkim prišel na Calumet iz Milwaukee, Wis., je naznanil, da ga je imenoval škof za stalnega župnika na tukajšnjo hrvatsko župnijo sv. Janeza. Ob enem bo Rev. Victor Rogulj upravljal tudi župnijo Srca Jezusovega na bližnjem Ahmeeku.

Nesreča rojaka

Calumet, Mich. — Težka nesreča je zadelo rojaka Josipa Plautza, mnogim poznanege darjara. Ko je stopal peš po glavni cesti U. S. 41 blizu Paradise Garden, je za njim pridrvel avto živinozdravnika Dr. James O'Neil in ga podrl na tla. Zdravnik je težko ranjenega takoj prepeljal v Memorial bolnišnico na Laurium, kjer so ugotovili, da ima zlomljeni obe nogi in da ima tudi druge notranje in zunanje poškodbe.

venske družine v Ameriki, da bodo vsaj lahko še potomci pogledali odkod so bili doma njihovih starši.

Pozdravljamo vse čitatelje širom Amerike, posebno pa č. g. Fathra Blažiča tam v gorati Pennsylvaniji, ki so nas pred par leti obiskali. Želimo, da še pridete pa tudi vi dragi smihelčan Mr. urednik doli od A. S. pridite pogledat poleti, da se prepričate, da je tudi pri nas v Kanadi poleti fletno in lušno.

Mr. in Mrs. Leopold Knafelc

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

POZOR!
Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PETA NEDELJA V APRILU

Ako misliš, da si ti je le malo treba bati, in da je usmiljeni Bog že vse poravnal, kako pride, da je bilo toliko milijonov angelov pahnenih v večni prepad? Kako to, da je po jasnem nauku Kristusovom število zavrženih tako ogromno? Ali ni usmiljeni Bog obsodil vseh teh milijonov duhov in ljudi v večni ogenj? Pri Bogu usmiljenja ne moreš ločiti od pravičnosti. Kako se moreš toraj predrzno zanašati na to usmiljenje? Kristus sam nas uči, da se moramo le Boga bati. "Ne bojte se jih, kateri ubijajo telo, a potem ne morejo nič več storiti. Pokazal pa vam bom, koga se bojte: bojte se tistega, ki ima oblast, potem ko je ubil, zagnati v pekel. Da, pravim vam, tega se bojte (Luk. 12, 4)". Ali morda misliš, da bo Bog za plačilo tvoji predrznosti mileje s teboj ravnal, kakor s tolikimi zavrženimi? Na božje usmiljenje se more zanašati le tisti, ki se vedno boji njegove

pravičnosti in prepada strašnega pokončanja, ker le ta ne zasmehuje njegove dobrotljivosti.

Največji svetniki so bili sicer vneti od ljubezni božje, a v svojih sreih so si vedno ohranili nek svet strah. Dobro so namreč vedeli, da "kdor se Boga boji, nič ne opušča (Prid. 7. 19)", najmanj pa zanemarija nevarnosti za greh. Pa jih je strah zapustil le za hip in padli so. Peter se roti, da svojega mojstra ne pozna, ker se je bolj bal deklet ko Boga. David prestopuje, ko za nekaj časa zabi na Boga. Modri Salomon postane bedast in časti malike, ko izgubi strah božji. Oni Salomon, ki je Bogu v Jeruzalemu sezidal krasni tempelj! Česa se imaš toraj se le ti nadejati?

Ne boj se, da bi strah skodljal ljubezni božji. Nasprotno. "Strah božji je začetek ljubezni do njega (Sirah 25. 16)", in ljubezni najtrajnejša podlaga.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Podatki o gibanju prebivalstva v Juljski Krajini v letu 1938
 Iz mesečnika osrednjega statističnega urada v Rimu smo povzeli te podatke o Juljski Krajini in Zadru za leto 1938. V oklepaju so podatki za leto 1937.

Porok je bilo v Goriški pokrajini 1368 (1304), v Puljski 1938 (2821), v Reški 840 (842), v Tržaški 2775 (3076) in v Zadru 7072 (7216); za dobro osmino manj kot leta 1937, ker so bile leta 1936 in 1937 izdane razne odredbe, ki so napravile poroko skoro obvezno.

Rojstev je bilo v Goriški pokrajini 3895 (3826), v Puljski 7026, v Reški 2360 (2127) v Tržaški 6001 (5721) in v Zadru 856 (849); skupno torej 20.138 (18.997).

V teh pokrajinah je umrlo lanske leto 13.743 (13.537). — Preslilo se jih je 41.164 (39.261). — Izselilo se jih je lanske leto 35.805 (34.705). Tako znaša prebistek priseljencev nad izseljenci 5359 (4556). — Celotni prirastek prebivalstva znaša v glavnih mestih 6568 in v ostalih občinah 4943; v vsej Juljski Krajini in Zadru torej 11.754.

Ustanovitev družbe za uvoz jugoslovanskega lesa v Trstu
 Enako, kakor je n. pr. že monopoliziran uvoz kave, tako bo s 1. julijem 1939 prešel v Italijo v monopolsko upravo tudi uvoz lesa. Z ozirom na države iz katerih prihaja, bodo razdelili ves uvoz lesa na pet družb. Vsaka družba bo imela 5 milijonov lir glavnice in vsak trgovec bo primoran, da postane družabnik vseh teh družb, od katerih bo dobavljal les. Pri vsaki družbi bo moral podpisati delnico za 1000 lir; torej skupno 5000 lir. Sedeži teh družb bodo v Trstu, Genovi, Benetkah, Neaplju in Kataniji. Tržaška družba bo imela v rokah jugoslovanski uvoz, beneška samo nemški uvoz, genovska bo uvažala samo ekotičen les, itd. Svojega delokroga nobena družba ne bo smela prekoračiti. Ves uvoz lesa iz Jugoslavije bo torej usmerjen le na Trst v okvir ene same družbe, ki bo imela tako precej prednosti kontrole nad cenami, neposreden nakup, od

kategore bodo izključeni vsi posredovalci, stik z ministertvi in uvedbo discipline v domači produkciji. Za Jugoslavijo je v tem neugodno to, da bo ta družba bržkone stremela za čim bolj ugodnimi plačilnimi pogoji.

Romarsko cerkev so hoteli oropati

V starodavno Marijino romarsko svetišče na Vitovljah v Vipavski dolini so vdrla tatovi. S krampom so odmaknili vrata, ki peljejo v zakristijo, in tako prišli v skromno cerkvico. Prebrskali in preobrnlili so vse: tabernakelj, oltar, zakristijsko omaro, pa niso našli nobenega plena, ker vse dragocenosti hranil g. župnik vedno doma v Oseku, kamor Vitovlje spadajo. V obupu so vzeli s seboj dve rdeči zavesi in dve vazi za cvetlice, ki sta bili izdelani iz toka granat. Za spomin so pustili precej črkov. Očitno so bili razburjeni, ker se jim je načrt izjalovil in so zato hitro kadili.

KRATKE NOVICE

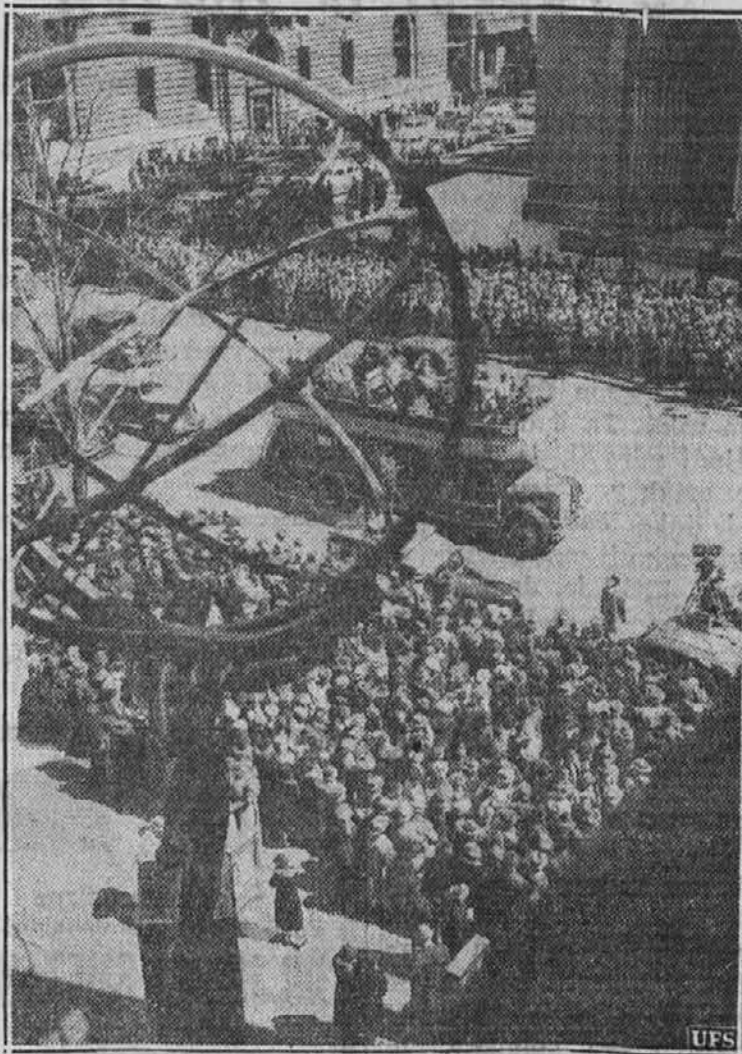
Duhovniške vesti. G. Vistorin Stamič, dozdaj župni upravitelj v Devinu, je nameščen za župnega upravitelja v Kamnjah na Vipavskem. — Na njegovo mesto v Devinu je prišel g. M. Biancarosa, ki je upravljal Doberdob. — Upravo Doberdoba je začasno prevzel upokojeni župnik g. Benjamin Bianchi.

Sv. gora je dobila novega restavratorja. S prvim aprilom je prevzel restavratorja na Sv. gori g. Andrej Gabrijelčič, ki je imel zadnja leta v najemu restavratorja pri Treh kronah v Gorici. G. Gabrijelčič je priznan gostilničar in je že bil svojčas na Sv. gori.

Šempas. (Nenadna smrt.) V St. Maria la Longa pri Palmarnovi je nepričakovano umrl tamošnji obč. tajnik g. Jože Persič, naš rojak, star 43 let, ki je pred premestitvijo tajnikoval pri nas.

V Vižovljah pri Nebrežini je umrl g. Anton Klarič, star šele 40 let. Bil je dober katoličan in zaveden Slovenec, vselega in dobrega značaja. Še kot mlad fant je moral s svojimi v begunstvo na Češko, kjer se je dobro priučil češkega

VELIKONOČNA PARADA

Pogled na Fifth ave. v New Yorku na velikonočno nedeljo dopoldne in na množico ljudi v takozvani velikonočni paradi. Ob tej priliki je običaj, da vsakdo, ki le more, pride v novi obleki na plan. Mrzlo vreme je to "razstavo" letos precej pokvarilo.

ga jezika. Udeležil se je tudi svetovne vojne na fronti. Po prevratu se je vrnil na porušen dom, kjer je zastavil vse svoje moči za obnovo.

Zorko Jelinčič na svobodi. V znanem tržaškem procesu od izrednega sodišča na dvajset let je obsojeni g. Zorko Jelinčič se je te dni prost vrnil v Gorico, kjer stanuje njegova mati. Pretrpel je 10 let v ječi, drugih 10 let so mu zbrisale pa razne amnestije. G. Jelinčič se je vrnil v svobodo razmeroma zdrav, ter čilega, vedrega duha.

Smrt zaslužnega Kanala. Pred dnevi smo v Kanalu izročili materi zemlji zaslužnega Kanala g. Stefana Segala, daleč okrog znanega kotlarškega mojstra. Pokojni je dosegel 71 let. Umril je nenadoma. Bil je vzoren družinski oče, ki je krščansko vzgojil svoje otroke, ki so po večini že vsi preskrbljeni. Bil je dolgo vrsto let podžupan kanalške občine.

VESTI IZ SLOVENSKE KOROŠKE

V preteklem letu je bilo v celovškem okraju od 2256 novorojenčkov 807 nezakonskih, v velikovškem pa 225 od 769 in v smohorskem 66 od 408. Vzporedno s številom nezakonskih otrok se giblje tudi otroška umrljivost, ker nezakonski otroci navadno niso deželni tako skrbne nege kakor zakonski. Narodno-socialistična dobrodelna organizacija NSU namerava urediti za Koroško 245 pomožnih uradov, ki naj bi zakonskim in nezakonskim materam nudili prvo pomoč. Ta socialna akcija ima namen zmanjšati v deželi umrljivost otrok.

Občinski uradi zbirajo sta-

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včera so bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.40.....	100 Din
Za \$ 4.70.....	200 Din
Za \$ 6.80.....	300 Din
Za \$ 10.70.....	500 Din
Za \$ 21.00.....	1000 Din
Za \$ 41.00.....	2000 Din

ZA LIRE:	
Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 57.00.....	1000 lir

Vse pošiljateve naslovite na:

JOHN JERICH
 1849 W. Cermak Road,
 CHICAGO, ILL.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Lepa starost

Visoko starost je dočakala daleč na okoli poznana Ana Sila, bivša dolgoletna gostilničarka ugledne gostilne pri Matijasu v Trzinu. Pred kratkim je namreč slavila svoj devetdeseti rojstni dan.

Velik vihar

Po Zasavju je nedavno divjala silna burja, kakršne tamojšnje ljudstvo že davno ne pomni. Na več poslopjih je razkrilo strehe, večji del slamnate, marsikod je pa tudi razmetalo opeko. V Gornjem Logu je poškodovanih več kozocev. V Velikem vrhu in sosednjih vaseh je vihar napravil veliko škodo, ko je polomil veliko kostanjev in precej smrek. V gozdovih nad Litijo je veliko smrek izravnanih s koreninami vred iz zemlje.

Bat'a v Ljubljani

Znani češki podjetnik Bat'a, ki ima trgovine s čevlji malo ne po vsem svetu, zida v Ljubljani veliko, do sto čevljev visoko palačo, ki bo nekaj posebnega za Ljubljano. Palača bo imela 9 nadstropij. V podprtilju bo urejeno lepo in higijenično kopališče, v katerem bota dva majhna bazena z mrzlo in toplo vodo. Dalje bodo kopalnice, sušilnice z vročim zrakom, prhe za odrasle in deca, kadne kopele, itd. V pritličju bodo prodajalniški prostori. Nadaljnja tri nadstropja so namenjena za trgovske lokale, v petem in šestem bodo stanovali uslužbenci, v sedmem pa trdnjkin poslovodja. V zadnjem nadstropju bo kavarna s plesiščem in veliko teraso.

Požar

V nedeljo 23. marca je na Čatežu nastal požar pri posestniku Francu Zavrniku, ki je uničil hlev, svinjake, skedenj in senico. Ogenj je bil očitno podtaknjen in to ravno ko so bili domači pri večerji. Hujše bi bilo, če bi se to zgodilo v poznih nočnih urah, ker bi gotovo ne bili mogli rešiti živine. Kljub temu so zgoreli štirje prašiči, ker se je plamen širil silno naglo.

Nenavaden prizor na ulici

V Mariboru na Aleksandrovi cesti se je, neke noči znašla starejša ženska, ki se je pričela kar sredi ulice slačiti. Poklicani reševalci so jo odpeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da je to Marija Šumer iz Vojnika, kateri se je omračil um.

Jubilee

Pred kratkim je slavila gđ. Francka Vrhunčeva, učiteljica v zavodu za slepe otroke v Kočevju 25 letnico, odkar se z vso ljubeznijo posveča vzgoji onih, najbednejših med nami, ki pogrešajo luči v svojih

mrtvih očeh. Omenjena je že za časa svetovne vojne, kot sestra Klara, požrtvovalno delovala med slovenskimi slepimi vojaki v graškem zavodu za slepe in jih ob prevratu pripeljala v osvobodeno domovino ter v Ljubljani položila temelj prvemu slovenskemu zavodu za slepe.

Spomenik Dr. Ivanu Prijatelju

Pokojni profesor slovenske in slovanske literature na slovenskem vseučilišču v Ljubljani, znanstveni prevajalec, eseist in kritik Dr. Iv. Prijatelj, si je s svojim delom pač zaslužil časten spomenik. To so spoznali njegovi ožji rojaki iz Ribnice in Sodražice, kakor tudi njegovi učenci. Stopili so skupaj in izbrali odbor, kateri naj odloči, ali se vzida spominska plošča na njegovi rojstni hiši v Vinicah, ali pa postavi spomenik na njegovem domačem vrtu.

Ogenj

V Dolenjem Logatcu je zgorelo ostreže hiše Jožeta Lukaničič. Zgoreli so tudi vsi poljski pridelki in je škoda precej velika. Ob času požara ni bilo Lukančičevih nikogar doma.

Nesreča pri stroju

Kovaški vajenec iz Dražanc pri Hajdini je imel opravka pri vrtnem stroju. Po nesreči ga je stroj pograbil in ga močno poškodoval.

Preveč se tožarijo

Pred celjskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal 45 letni posestnik iz daljne celjske okolice M. L., ki je bil okleval svojega sosedo, češ, da je ta na sodišču krivo pričal zoper njega. Na razpravi je posestnik prekal svojo kleveto in v vse obžaloval, ko je uvidel, da ga pravde uničujejo, saj je izdal za nje že okrog 30.000 dinarjev ter da ga bodo sprayale na boben.

Razburljiv prepir

V Rušah se je neke nedelje zvečer pripetil razburljiv prepir. Otroci sosedov Otmarja Perka in Julija Virata so se med seboj prepirali. Ta prepir je slišal Virat, ki se je ravno vrnil vinjen domov. Dal je 20 letni Anici Perko zausniti. V tem je prišel Aničin oče, katerega je Virat zabodel z nožem in nato z nožem napadel še Anico, da so oba odpeljali v bolnico.

ŠMARNICE

katero priporočamo slovenskim č. gg. duhovnikom, slovenskim družinam in posameznikom za mesec majnik:

1. EVHARISTIČNE ŠMARNICE, založene ob priliki evhar. kongresa v Ljubljani, z. ob.\$1.00
2. MARIJA V PREDPODOBAH IN PODOBAH, Jože Vole 1.00
3. SVETA MARIJA ALAKOK, Blaž Dvoršak 1.00
4. MARIJA IN SV. MAŠA, Val. Bernik 1.00
5. LAVRETANSKE ŠMARNICE, J. Jerše 1.00
6. LEPA SI, LEPA SI, ROŽA MARIJA, Vekoslav Skuhala 1.00
7. MARIJA VRTNARICA NAŠEGA SRCA 1.00
8. NA SV. GORO, M. Brumat 1.00
9. MARIJA VZOR KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA, Fr. Krulj 1.00
10. MARIJA BOŽJA POTA V EVROPI, Jos. Lavtižar 1.50
11. POZDRAVLJENA KRALJICA, J. Jerše 1.00
12. RIMSKE ŠMARNICE, Dr. Mich. Opeka 1.00
13. ŠMARNICE ARŠKEGA ŽUPNIKA 1.00
14. ZNAMENJA NA NEBU, J. Jerše 1.00

Naročila je poslati s potrebnim zneskom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

V blag spomin

SEDME OBLETNICE SMRTI

nam nepozabnega očeta, oz. soproga

Antona Staricha,

ki nas je zapustil žalostnega dneva 23. aprila 1932. Ta dan nam je bil zadan najhujši udarec, ki se ne da zaceliti.

Z Bogom, dragi, mirno spavaj
 Sladko spanje v grobu tam.
 V raju svetem pa uživaj
 Radost vsem neznano nam!

Žalujoci ostali:

MARIJA STARICH, soproga, z. otroci

Milwaukee, Wis., 23. aprila 1939.

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser:

— ROMAN —

Poslovenil Janez Pucelj.

Glavo dvigne spet šele, ko vpraša proti poldnevni Sebastijan iz Žrelca preko mize:

"In Podkrnos?"

Za misel dolgo gledajo drug drugega, potem pa reče naglo Hodišan:

"Tu nimamo ničesar več spraševati — gospod mora tja, najsi bo duhovni ali svetni, je vseeno. Samo močno roko mora imeti. Škofa nimamo nobenega. Tako moremo in moramo sami postaviti prošta! Patron ima prvo pravico. Žrelčan, govori!"

Žrelčan vstane:

"Tedad vam predlagam svojega sina Lenarta, ki mu pravijo Zavorjin. Ni sicer duhovni, je pa cel dečko, ki ne pozna goljufije in zvijače. Ker nimamo škofa v deželi, zato menim, če je prav vsem gospodom, postavimo kot stanovi njega za gospoda Pod Krnosom."

Gospodje prikimujejo in všečno godejo. Samo Kališnik ugovarja:

"Duhovske službe se ne smejo oddajati laikom."

"Daj nam boljšega!" zakliče Hodišan ostro in slabe volje.

"Župnik iz Zakamna je pobožen, pravičen mož," predlaga kanonik.

"Pobožen in pravičen, to je zadosti za župnika za Kamnom, ni pa zadosti za prošta Pod Krnosom, ki mora biti hkrati gospod, sodnik in zapah proti Turkom," se razvzema Hodišan.

"Gospod nima napak," meni počasi prelat Konrad Rajnspergar, ki sedi tu za stolni kapitel svete Heme. "Na Pod Krnos mora mož s krepko roko. In potem, prečistiti sobrat, kdo naj bo potem župnik za Kamnom? Imamo dosti premalo duhovnikov. Morali bi vzeti fari pastirja, če hočemo postaviti prezbiterja za prošta."

"Prav taka je," veli stari Volkar, ki slovi za brunnega moža. "Saj je Pod Krnos kapiteljska hiša. In čeprav zdaj tam domujejo samo trije duhovni gospodje in nista dva izmed njih kdo ve kaj za rabo, je še zmeraj bolje kakor nič in ni treba, da je prošt tudi še duhovni."

Jakob Kališnik pomisliv zmaje z glavno:

"Lahko, da imajo gospodje prav, toda prepovedano je! Cerkvene službe oddaja cerkev! Stanovi nimajo pravice za to!"

"Kdo pa je pri nas cerkev, če ne mi?" seže v besedo Vetrinjski in se premeteno nasmehne. Hodišan pa reče jezno:

"Škofa nimamo in papež, papežu bo pač od srca vseeno, koga pošljejo Korošci v to temno luknjo."

"In saj ni za večno," omeni pogovarja-joče težki Rajnspergar Kališniku. "Saj je le toliko, da je pač kdo tam. Zavorjin pač tudi sam ne bi ostal rad za večne čase Pod Krnosom."

"Zakaj ne?" meni Žrelčan skoraj užaljeno.

"No, zakaj ne," se nasmehne kanonik, "kdo ve, morda mu pride na um, da bi se oženil, in to bi se vendarle ne spodobilo. Potem, cerkveno premoženje sme dedovati samo cerkev in sploh — hoho —"

"Otoorej mora pač ostati samski," reče brumni Volkar.

Žrelčan pa vzdihne čemerno vmes:

"Saj tudi ničesar ne zamudi, kdor se ne

oženi."

Medtem ko obkroži mizo zadržano muzanje — vsi poznajo gospo Elizabeto in ta in oni ima doma tudi Jerco ali Špelco, ki tudi ni dosti krotkejša — zadoni hipoma jasen, mlad glas gori od zunaj.

Saj je gospod Sebastijan poslal že po Narteja na dom in zdajci ti stopi ta že sam v dvorano, kot bi zrastle iz tal, visok in rjav in plavih las, da se brazgotinasti starci kar naslanjajo na njegovi žarni mladosti.

Lenart Zavorjin ne reče nobene besede, se samo ogleda, postoji in čaka. Strumni obraz se mu nategne od notranjega vzburjenja.

"Ta je pravi," sliši šepetati viteze.

Eden pa ostane kaj tih v svojem visokem stolu — Jakob Kališnik s svojim plemenitim, smelim obrazom in jasnimi, strogimi očmi pod gostimi, belimi obrvi.

Nartej ne razume, da se mu pogled ne more odtrgati od tega moža. Mu je, kakor da mora v čudnem območju prenesti globoko vprašanje teh ostrih oči. Kar pa zagleda zaigrati starcu nenavadno dobrohoten smehljaj okrog ozkih ustnic. Zdaj šine Narteju vročica in rdečica v lica.

Vprav zaropota stari Silberberžan:

"Ta je premlad."

Volbenk s Haleka mu molče in s poudarkom priklima.

Vendar Jakob Kališnik meni malodane poredno:

"Četudi bi sicer ne imel nič napak, bo sleherni dan boljši."

In potem po globokem premisleku:

"Menim, da pritrdimo Žrelčanu."

Tako reče Jakob Kališnik in z njim podajo zdaj Žrelčanu gospodje roke čez mizo, da so iste misli. Nihče ne črhnese, sede k vsemu temu, samo opat vetrinjski šepne Kališniku:

"Občudujem vašo modrost, uklonili ste se močnejšemu nasprotniku!"

Stari kanonik se je rahlo nasmehne:

"Moj nasprotnik ni bilo mnenje gospodov."

Iznenaden pogleda Vetrinjski kvišku. Nato meni nekam negotovo:

Vas dobro razumem. V mislih imate novi čas."

"Ne," odvrne Kališnik malo da ne osorno in se okrene k višjemu duhovnu spodnjekoroškemu, proštu od svetega Virgilija, ki zdaj, najstarejši v zboru, pomigne Zavorjinu, naj stopi bliže.

Nartej stopi naprej k mizi.

Motne oči starčeve iščejo Narteju v obličju:

"Mlad si, pueb," reče milosrčno.

Sicer nihče ne črhnese. Vse resno molči. Potem si stari povzame moči in vsakogar prevzame resnoba, s katero začne:

"V imenu duhovskih in svetnih stanov postavljam tebe, Lenart Zavorjin, danes za gospoda in prošta Pod Krnosom, da boš v teh revnih časih branil deželo vsakega sovražnika, varoval pravice cerkve in skrbel za red, v kolikor bo segala tvoja oblast. Tu pred deželnimi stanovni boš prisegel na sveti evangelij: da hočeš po najboljši vesti spolnjevati dolžnosti, ki si jih prevzel, živeti samsko, se izkazovati pravega kristjana in gospoda v vsem in vestno upravljati cerkveno premoženje."

V CERKVI JE ZDRAVIL

V neki protestantski kapeli v londonske četrti Boursburg so imeli vsako nedeljo zvečer kaj čudne pobožnosti.

Pod nadzorstvom pastora so prirejali "seje", kjer so se zbirali bolniki iz sosesčine: božastniki, hromi, slepi in gluhi kjer so jih zdravili s hipnotiziranjem in polaganjem rok. Ta čudodelnik, ki je ljudi zdravil, je bil neki irec, orjak po telesu. Z rokami je tako čudovito opletal, da bi prekosil marsikakega dirigenta. Trdil je, da more samo z močjo fluida povrniti vsakemu bolniku zdravje. Obleden ni bil v frak in lakaste čevlje, ampak v ohlapen plašč s širokimi rokavi, povrh je imel pa še koretelj. Ljudi je hipnotiziral s pomočjo nekakšne električne luči, katere žarke je napeljal bolniku v oči.

Pastor je bil njegov glavni pomočnik. Prinašal mu je posodice, v katerih je bilo olje. S tem oljem je ta "sopnik" namazal glave bolnikov. Izgovoril je nekaj tajnistvenih besed, malo pomahal z rokami, in gluhi so slišali, hromi so hodili. Tako vsaj zatrjujejo častivredni župljani, ki so v velikem številu prisostvovali hipnotičnim "sejam" čudodelnega zdravnika.

Toda ta čudodelnik se je premislil in bo prav kmalu odpotoval v Združene države, kjer upa, da bo dobro služil. Z njim vred pa bo odšel tudi podjetni gostilničar, ki je s čudodelnikovim dovoljenjem odprl nasproti cerkve gostilno.

NA PRODAJ gostil. poslopje. Bela opeka/spreddaj; sobe zgoraj. Cermak bl. Damen. Z ali brez biznesa. Pokličite lastnika BROOKFIELD 5863.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi naša Knjigarna. Kadar naročate molitvenike, vedno omenite, kakšno vezavo želite in pa točno ime molitvenika. Z večjim tiskom so tiskani samo tisti molitveniki, pri katerih je to omenjeno. Drugih se ne dobi v posebnem večjem tisku.

SLOVENSKI MOLITVENIKI:

praktični za starejše in mlajše.

DNEVI V BOGU, molitvenik, ki ima kratko premišljevanje za vsak dan v letu in obenem mašne molitve in vse drugo. Stane rdeča obreza, v platno vezan	85c
Lepo vezan, zlata obreza	\$1.25
MARIJA POMAGAJ, lepe žepne oblike in lepe vsebine, pripraven za moše in žene, stane rdeča obreza	75c
Zlata obreza	\$1.00
NEBESA NAŠ DOM. Vezan v fino usnje, vatrane platnice, z zlato obrezo, stane	\$1.50
NEBEŠKA TOLAŽBA, molitvenik z velikim tiskom, zelo pripraven za starejše ljudi, a ima kljub temu pripravo žepno obliko, stane rdeča obreza	95c
Lepša vezava, zlata obreza	\$1.50
POT K BOGU. Zlata obreza	\$1.50
Rdeča obreza	95c
RAJSKI GLASOVI. Vezan v fino usnje, vatrane platnice, z zlato obrezo, stane	\$1.50
ROŽA SKRIVNOSTNA, molitvenik lepe pramer žepne oblike, stane rdeča obreza	75c
Lepo vezan, zlata obreza	\$1.00
SLAVA MARIJI. Molitvenik, ki je prirejen za ameriške Slovence. Vsebuje tri maše, razne molitve, razne litanije, križev pot, skupne molitve za cerkvena društva, kot jih molijo dr. Najsv. Imena pri skupnih sv. obhajilih in razne cerkvene pesmi. Tiskan z večjimi črkami, stane:	
Fino usnje vatrane platnice, lepo vezan z zlato obrezo	\$1.50
Vezan v fino usnje, trde gibčne platnice, zlata obreza	\$1.25
Umetno usnje, zlata obreza	\$1.00
VEČNO ŽIVLJENJE. Krasen molitvenik zlasti za moše in fante, lepo vezan v usnje z zlato obrezo	\$1.50
VEČER ŽIVLJENJA, molitvenik z večjim tiskom, lepe žepne oblike, križev pot s pogodbami, stane rdeča obreza	85c
Zlata obreza	\$1.25
VODITELJ V SREČNO VEČNOST. Rdeča obreza	65c
V SIJAJU VEČNE LUČI, molitvenik z velikim tiskom, pripraven za starejše ljudi, z primerno žepno bliko, stane rdeča obreza	95c
Zlata obreza	\$1.50

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

"THE DEVOUT CHILD" (za otroke) male oblike	15c
CHILD'S PRAYER BOOK" (za otroke), maša ilustrirana s slikami, lepo vezana	25c
"KEY OF HEAVEN" (za mlajše in starejše), v umetno usnje vezan, rdeča obreza	50c
"KEY OF HEAVEN" (za odrasle), umetno usnje, zlata obreza	80c
"KEY OF HEAVEN" (za odrasle) v usnje vezan, zlata obreza	\$1.25
"KEY OF HEAVEN" (za fante in dekleta ter odrasle sploh), fino vezan, zlata obreza	\$1.50
"KEY OF HEAVEN" (za odrasle), fino vezane vatrane platnice, vdelen križec na platnici odznotraj, zlata obreza	\$1.75
"KEY OF HEAVEN" (za dame in moške) v najfinjšem usnje vezan, biserni križec vdelen znotraj na platnicah, zlata obreza	\$2.50
"KEY OF HEAVEN" (lep molitvenik za ženske in dekleta) vezan v biserno platnico, biserni križec vdelen znotraj v platnico, zelo pripraven za darila, zlata obreza	\$2.75

Druge knjige in molitveniki:

"THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE", molitvena knjiga zelo priporočljiva za dekleta, rdeča obreza	\$2.00
V fino usnje vezana, zlata obreza	\$2.50
"THE SMALL ROMAN MISSAL", sv. maše za vse nedelje in praznike, rdeča obreza	50c
Boljšje vezane, zlata obreza	\$1.50
Fino vezane, zlata obreza	\$1.75

SVETO PISMO V ANGLEŠČINI:

"THE NEW TESTAMENT" (1011-Ar) of Our Lord and Saviour Jesus Christ, evangelijske prilike po grškem originalu, z zemljepisnim sveto deželo, tiskan na finem papirju, 950 strani, trdno vezan	\$2.50
"THE HOLY BIBLE" (1011) (Sveto pismo stare in nove zaveze), z zemljepisnim sveto deželo, tiskan na finem tankem papirju, 1360 strani, trdno vezan	\$2.75

Ko naročate te knjige vedno navedite točno jasno ime molitvenika ali knjige, ki jo želite ter ceno, da bo tako mogoče pravilno po želji posrediti.

H naročilom je treba pridržati potrebni znesek, katerega je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trnka

Iskre.

Ko bi ne bilo tako tragično, bi bilo smešno, komedija bi bila, pa je tragika. Ako so češki husiti spravili križ iz slovaških in čeških šol, je bila to predrznost, ki se je na njih kaznovala. Sicer je pa še "pod husiti" prišel križ nazaj v slovaške šole, ker je Čehe vsaj malo srečala pamet. Slovaki so pa le ruvali naprej, da pridejo do — svobode. Zdaj sta poleg križa, kar je prav, v šolah tudi Hlinka in Hitler. Gotovo se gledata, kakor nekoč avstrijski odlar, eden sem, drugi tja. Komedija pač, ko ni pameti.

Vidim sliko. Slovaški pastirji nosijo — svastiko. Češki vojaki so morali oditi, ti so za Slovaka taboo, in ti pastirčki so mislili, da hodo Mažare odgnali kar s — svastiko. Ni to le znak slovanskih otročaje, tudi dokaz je, da zna Slovan strahovito rušiti, podirati, zidati pa ne zna. Bodite hlapci.

Jack Yert, ali nekdo v njegovih hlačah, hodi v "Črno" šolo. Prav sv. pismo mu dela preglavice, oziroma nobene preglavice ne dela to sv. pismo taki glavici. Bržkone je moral stakniti kje kak šund ali pleh, in rdeči bogoslovec mrevvari ta šund po "Prosveti", kakor pesek mrevvari na cesti star čevljev. Pravi, da je težko komu lagati. Se mu pozna. Ni težko. Narobe. Silno lahko je, ako kdo laže ali operira s kakšno plehasto lažjo, ker vsaj on vse verjame, kar tak pleh vse.

buje, je toraj lahko z lažjo, ampak z resnico je križ, in Jack Yert, ki se ima za silno prebrisano glavico, bo težko kdaj pri sv. pismu prišel do resnice, tako težka je ta roba pri resnici, in prav posebno pri nadležni svetopisemski resnici.

Post in Velika noč. Tudi ta roba je nekaj zelo sitnega, ko nekaj noče zmanjkati te Velike noči, ki je ni pri Jacku, in menda je prišel nekdo tam od zdolaj, in Jacka pocuknil, in Jack takoj reargira: "Sluga ponižni". Tak učitelj v Črni šoli je zlo mek in — zlomek je učitelj pri šund.

Menda so se Slovaki z Mažari pri meji pogliali. Kako? Mažari so dobili 400 štirjaških milj, kjer je morda do 50 tisoč Slovakov in le nekaj mažarskih Judov, Slovaki so pa dobili — tri vasi, kjer bo kakih 500 ljudi in v Bratislavi je — veselje, dasi so Mažari včeraj te vasi Slovakom ukradli. To so že pravi slovanski cuciji.

Omenil sem, da so se zopet v Pittsburghu, Pa., kakor l. 1919 sešli Čehi in Slovaki za — prepoved, za vstajenje. Hm? Porod Čehoslovakije je bil pač mogoč, ampak vstajenje od mrtvih je kočljiva zadeva. Poiskus pa je vse hvale vreden.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovincu" so vedno uspešne.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN
KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.

Telefon Calumet 6509

GRADIMO

nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podgorna organizacija v Združenih Državah Amerikah, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUJE ŽE 46. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,500,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%.

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 46-letnega obstanka \$6,960,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Ce se hočeš zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250.00 do \$500.00 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Sveto pismo - novi zakon

Vsebuje Sv. Evangelije in Dejanja Apostolov. Knjigo je priredil in sestavil č. g. Jožef Zidanšek, duhovnik lavantinske škofije. Vsebuje 541 strani in je primerne žepne oblike.

STANE S POŠTNINO \$1.00 Naroča se na naslovu:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Illinois